

Konferencja „Górnictwo dziś i jutro”

W dniach 19 do 23 maja 2014 r. w Domu Technika w Katowicach Śląska Rada Naczelnej Organizacji Technicznej wznowiła organizację „Śląskich Dni Techniki”. W ramach tych dni, 19 maja Zarząd Główny Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa zorganizował coroczną XV konferencję nt. „Górnictwo dziś i jutro”. Tematem przewodnim Konferencji była „Sytuacja górnictwa węgla kamiennego”.

Na wstępie Przewodniczący Rady Krajowej- Sekretarz Generalny Eugeniusz Ragus przedstawił historię konferencji organizowanej corocznie od 1998 r. oraz scharakteryzował bardzo liczne w tym okresie wystąpienia do władz państwowych w sprawach gospodarki paliwowo-energetycznej.

Na spotkaniu dla 100 osobowej reprezentacji praktyków wygłoszono szereg referatów traktujących wielopłaszczyznowo sytuację polskiego górnictwa.

Prof. Zbigniew Kasztelewicz omówił złożoną sytuację górnictwa i energetyki w swoim wykładzie po tytule „Węgiel kamienny to czarny skarb czy problem dla Polski!!!”, a następnie poprowadził dalsze obrady oraz panel dyskusyjny.

Dr Urszula Lorentz przedstawiła uczestnikom konferencji aktualną sytuację i perspektywy dotyczące węgla energetycznego w Polsce i na świecie.

Dr Urszula Ozga-Blaschke scharakteryzowała sytuację i perspektywy rynku węgla koksowego.

Dr Katarzyna Stala-Szlugaj przedstawiła analizę importu węgla do Polski, w tym historię na przestrzeni lat 1960-2013 oraz główne kierunki dostaw węgla na rynek krajowy.

Dr Zbigniew Grudziński przedstawił metodykę określenia poziomu konkurencyjności ceny węgla w stosunku do węgla importowanego oraz do innych paliw na rynku energii elektrycznej.

Dr Lidia Gawlik i prof. Eugeniusz Mokrzycki z Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk przedstawili możliwe kierunki rozwoju polskiego sektora elektroenergetycznego w perspektywie do 2050 r. Dokonano oceny przyszłego zapotrzebowania na węgiel kamienny i węgiel brunatny, które zależą będzie od wielu uwarunkowań w tym m.in. od ustaleń Unii Europejskiej dotyczących cen uprawnień do emisji CO₂ oraz użytkowania odnawialnych źródeł energii a także rozwoju wydobycia gazu łupkowego.

Efektom dyskusji, wypracowane zostało i przyjęte przez uczestników Konferencji „Stanowisko w sprawie aktualnej sytuacji i perspektyw górnictwa węgla kamiennego w Polsce”.

Wnioski z XV Konferencji „Górnictwo dziś i jutro”

Zebrani w Domu Technika NOT po wysłuchaniu 6 wykładów na temat bieżącej sytuacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce, Europie i na świecie oraz rysującej się perspektywie co do przyszłości tej branży w Polsce i twórczej dyskusji sformułowali następujące **Stanowisko** kierowane do „**WSZYSTKICH STRON**” odpowiedzialnych za stan górnictwa węgla kamiennego w naszym kraju.

Polskie górnictwo węgla kamiennego jest w bardzo złożonej sytuacji tak pod względem górnictwem jak i ekonomicznym. Warunki geologiczno-górnictwowe w kopalniach stale się pogarszają, co przy podziemnej metodzie wydobycia (przewaga światowego wydobycia węgla kamiennego to metoda odkrywkowa) i przy występujących zagrożeniach naturalnych wymagają odmiennego podejścia do prowadzenia eksploatacji.

Sytuacja ta powoduje zwiększone koszty eksploatacji krajowego węgla. Dlatego tak ważna jest optymalna restrukturyzacja, tak pod względem technicznym, osobowym czy organizacyjnym niektórych krajowych kopalń węgla kamiennego. Sytuacja z nadprodukcją węgla; „słabego” zalegającego na zwałach (ponad 7 mln Mg) a z drugiej strony import węgla (w ilości ponad 10 mln Mg za 2013 r.) budzi niepokój i niezrozumienie. W dodatku import zza wschodniej granicy przeczy zasadom dywersyfikacji przyjętym kilkanaście lat temu. Braki w niedoinwestowaniu krajowych kopalń przy złożonych warunkach geologiczno-geologicznych oraz nieodpowiedniej organizacji tygodniowego czasu pracy powodują małą efektywność wydobywania w niektórych kopalniach. Ta efektywność wpływa na aspekt ekonomiczny branży węgla kamiennego w Polsce. Na efektywność branży wpływa również „niż cenowy” światowego węgla kamiennego. Osobnym tematem jest organizacja i efektywność sprzedaży krajowego węgla, przy nadprodukcji brakuje węgla poszukiwanego przez krajowych odbiorców. Pod względem uwarunkowań geologiczno-górnich i ekonomicznych ogólna sytuacja makroekonomiczna może się tylko pogorszyć a nie polepszyć. Na stan krajowej branży węgla kamiennego zasadniczy wpływ ma polityka klimatyczna UE jak i też brak od szeregu lat właściwej polityki górnico-energetycznej Polski. Na ten stan wpływa szereg istotnych tematów jak; rozproszenie odpowiedzialności za górnictwo i energetykę w kilku resortach, cykliczne odmienne podejście do naszych paliw energetycznych; raz atom, raz gaz z łupków a raz OZE. Nie ma myślenia strategicznego wg zasady najpierw wykorzystujemy optymalnie krajowe surowce energetyczne węgiel kamienny i brunatny a w drugiej kolejności korzystamy z paliw i technologii z importu.

Zebrani na Konferencji podkreślali, że nasz kraj posiada wszelkie atuty do wykorzystania węgla kamiennego i brunatnego na szereg dekad XXI wieku dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski. Dla spełnienia tego założenia uczestnicy Konferencji proponują:

1. Rząd Polski przy wsparciu krajowych posłów do parlamentu UE oraz zawiązaniu koalicji z posłami z innych krajów winien dokonać zmiany obecnej polityki energetycznej UE z ekologicznej na politykę gospodarczo-ekologiczną.

Wspólna polityka energetyczna Unii Europejskiej wymaga:

- a) Rewizji dotychczasowej polityki energetycznej UE w zakresie polityki klimatycznej, która powinna być uwarunkowana „Wspólną polityką klimatyczną Świata”.
 - b) Opracowania polityki energetycznej Polski z uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego w oparciu o krajowe zasoby.
2. Należy poprawić krajowe ustawodawstwo:
 - w zakresie zabezpieczenia krajowych złóż przed powierzchnią zabudową oraz w zakresie uzyskiwania koncesji na wydobywanie – obecnie wójt czy burmistrz może zahamować zagospodarowanie strategicznych dla Państwa zasobów energetycznych a czas uzyskiwania stosowych decyzji trwa 10 i więcej lat (dla budownictwa autostrad jest spec ustawa a dla górnictwa jej brak)
 - przez ograniczenie ponad 30 podatków czy paropodatków płaconych przez firmy górnicze tak do budżetu lokalnego jak i centralnego.
 3. Dokonać wieloaspektowej diagnozy obecnego złożonego (złego) stanu polskiej branży węgla kamiennego dla obniżenia kosztów produkcji w celu uzyskania ceny węgla na konkurencyjnym poziomie w kraju i na rynku zagranicznym poprzez – zwiększenie efektywności produkcji (zwiększenie efektywnego czasu pracy, nowoczesne i wydajne technologie wydobywania węgla, itp.).

4. Proponuje się dokonanie gruntownej poprawy „efektywności” sprzedaży polskiego węgla na krajowym rynku.
5. Na poprawę sytuacji sektora wydobywczego branży węgla kamiennego duży wpływ może mieć:
 - zmiana struktur organizacyjnych poprzez połączenia kapitałowe i organizacyjne sektora wydobywczego z sektorem wytwarzania energii w celu uzyskania efektu synergii na wzór powiązań w branży węgla brunatnego (w branży tej każda kopalnia jest powiązana kapitałowo z elektrownią). Węgiel jest paliwem dla energetyki, efektem finalnym jest koszt produkcji energii elektrycznej a nie cena węgla,
 - zapowiedziany proces prywatyzacji niektórych kopalń węgla kamiennego. Przykłady z kopalń w których te procesy dokonano potwierdzają ten wniosek.
6. Strony odpowiedzialne za obecny złożony stan branży węgla kamiennego w Polsce a tym także Związki Zawodowe działające w tej branży winny zadeklarować daleko idące odpowiedzialne myślenie za poprawę górnictwa węgla kamiennego w naszym kraju; obecna sytuacja wymaga ustępstw każdej ze stron dla dobra POLSKIEGO WĘGLA.